

zésnek, individualista eltévelyedésnek és káros privatizálásnak, közösségtelenes izoláltságnak bélyegeztetett meg a magány, a haláltudat és a lélek-elemzés költészete, a létkérdésekkel való szembenézés, a sors-ének. Nagy László fölényes győzelmet aratott évtizedes küzdelmeivel az ilyes előítéletek fölött, ezt még megérhette. De az európaiságukra vele szemben hivatkozóknak előítélete nem szűnt meg hatni ellene. Érezte innen is az ellenszenveket és előítéleteket, volt is szava hozzájuk, szinte a fiatal József Attila hetyke „itt vagyok” kiáltásával: „Európa, íme, itt vagyok, / te félelemnek fókusza, / gyönyör és tőr itt számosabb / mint a barbárok síkjain, / mezítlen itt rikoltozok / sípcsontjaid közt, gótika, / Le Corbusier, inaim / beton küllőkre csavarod. // De zene zendül, nagy zene, / túl alkonyom vérpadjain, / az örök halál falait / anyám sörénye átveri, / s tudom: ha újra döng a föld, / szívemhez anyám közelít, / s akár ha tengert hallanék: / a Mindenség nekem beszél.” (*Ha döng a föld*).

Egyet kell értenünk a költővel, hogy Európa nemcsak a katedrálisok, nagy találmányok és művészetek, nemcsak a jólét és civilizáció bölcsője, hanem a népirtásoké, háborúké is, a természet, a teremtés meggyalázásának színtere is. A megsűfolt elemi érzéseket kell fölemelni Európa ormaihoz — ebben áll a „barbár” lényege. Nem Európa ellen: Európáért, s a közös Föld-anyaért.

CSIKÓS ANDRÁS GRAFIKÁJA